PDF-XChange Viewer Click to buy NOW! www.docu-track.com

Постаті

Журналіст із серцем лісоруба

У Мистецькій вітальні обласної універсальної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка відбувся вечір спогадів про відомого журналіста Володимира Івановича КОТОВА (1916-1998), присвячений століттю від його народження.

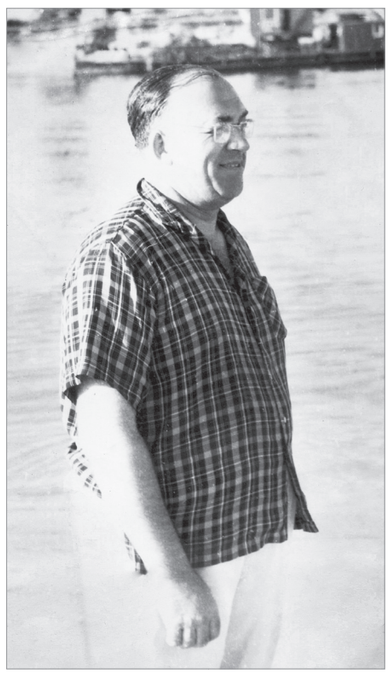

Родом він зі Слобожанщини. У ранньому віці залишився без батька. Закінчивши семирічку, вступив до Харківського технікуму журналістики. Вчився старанно, багато читав, писав вірші, а ще любив поезію Сергія Єсеніна, через якого ледь не був виключений із технікуму. Справа в тім, що після смерті поета його творчість була під забороною. А допоміг Володимиру Котову продовжити навчання чудовий викладач-філолог, у майбутньому – історик української літератури, активний учасник наукового та культурного життя української еміграції, професор Гарвардського і Колумбійського університетів, іноземний член НАН України Юрій Шевельов.

У 1936 році юнак став працювати завідувачем відділу в чернігівській обласній газеті «Молодий комунар» (нині «Гарт») і з того часу закохався назавжди в наше Полісся, в його повноводну річку Десну. Потрапив він у дружний колектив журналістів і шкодував, що не пішов на фронт, коли почалася війна, разом із багатьма молодокомунарівцями — не був військовозобов'язаним через знівечену в дитинстві руку. Але з Чернігова евакуювався й опинився у Краснодарському краї, де влаштувався журналістом районної газети «Апшеронский рабочий». Допізна засиджувався у своєму кабінеті, бо важко було писати україномовному хлопцеві російською мовою.

Коли ж німці окупували Прикавказзя, пішов у партизани, де допомагав облаштовувати склади та схованки в лісах, ходив у розвідку. А потім німці схопили його й кинули до концтабору, де Володимир пізнав усе пекло фашистських тортур. Далі — вдала втеча... Після визволення краю – нескінченні перевірки полонених органами безпеки, але сам командир партизанського загону переконав чекістів у незламності свого бійця.

І знову газета «Апшеронский рабочий», де молодий журналіст не тільки висвітлював життя району, а й сам його творив. Зокрема, була схвалена його пропозиція про створення бригад лісорубів для відбудови столиці Кубані. Взявши відпустку, вирушив на лісозаготівлю й сам Володимир. І працював сокирою не гірше, ніж пером, даючи щодня по три норми. Про це свідчить газета, що зберігається нині в сімейному архіві разом із бойовими орденами та медалями. А щоб описати кінну естафету на честь визволення краю від окупантів, верхи проскакав, уперше сівши на коня, понад сотню кілометрів.

Після визволення України журналіста запросили до республіканської газети «Радянська Україна» і направили власкором до Станіслава (теперішнього Івано-Франківська). Там, на Прикарпатті, Володимир заочно здобув вищу освіту, одружився.

Із 1953 року він знову в Чернігові, теж власкором «Радянки», якій відслужив понад піввіку. Не боявся відкрито виступати проти неправди та бюрократизму, піддавав критиці найвищих посадовців у районах, навіть секретарів обкому партії, а найвищою нагородою була вдячність простих людей. За комуністичної системи то були сміливі вчинки.

Також зустрічався зі славетним Олександром Довженком, писав із його слів про фільм «Мічурін», брав інтерв'ю у знаменитого тенора Івана Козловського, а знайомство з ветераном війни Євгеном Мойзисом послужило підставою для сюжету цікавезного газетного матеріалу про сина полку. Хвилюючою була й подорож за завданням редакції на БАМ та до міста Комсомольська-на-Амурі.

Багато друзів мав Володимир Іванович у газеті «Деснянська правда», товаришував із Миколою Романікою, Лесем Мазуром, Михайлом Багровим, які працювали кореспондентами центральних видань по нашій області, і, звісно, зі Станіславом Закусилом, котрому передав свій власкорівський пост, та Валерієм Інютіним, фотокором обласних газет, знімки якого часто публікувалися в «Радянській Україні».

Якось повертаючись із Києва, Володимир Котов вирішив проплисти Десною на швидкокрилій пасажирській «Ракеті». Чекаючи катера, він накупив різноманітних періодичних видань і став переглядати їх у річковому порту. Поруч присів на лавку теж чоловік інтелігентної зовнішності, теж із періодикою, і став читати «Радянську Україну».

— Вам подобається ця газета? — на витерпів Володимир Іванович.

— Так, а ви, як бачу, полюбляєте «Перець», — помітивши в руках співрозмовника популярний гумористичний журнал, відказав чоловік.

— Бачите, я працюю власкором «Радянки» на Чернігівщині. Котов моє прізвище...

— Справді? А я член редколегії журналу «Перець», письменник Іван Сочивець. Їду в рідне село Лебедівку...

Далі знайомство продовжилося у буфеті катера за чарчиною коньяку, перерісши потім у багаторічну дружбу. Пам'ятаю 80-річчя Володимира Івановича, яке відзначали у кафе видавництва «Деснянська правда». Всі тримали для ювіляра несподіваний секрет — приїзд із Києва незвичайного гостя. І ось до зали заходить Іван Йосипович... Скільки було радості, обіймів... Через кілька років, уже після смерті Володимира Івановича, ми, журналісти «Деснянської правди», якось завітали до київської квартири Івана Йосиповича, і, сидячи з нами за столом, над яким висів знімок господаря помешкання разом із Остапом Вишнею, шановний письменник-гуморист не раз згадував свого чернігівського друга...

Уперше я побачив Володимира Івановича вже в шістдесятирічному віці. Це був високий, кремезної будови чоловік, у великих, із товстими лінзами окулярах. Мабуть, найкремезніший із чернігівських журналістів! Однак ближче знайомство з ним відбулося через кілька років, коли я підготував до друку серію матеріалів про літературне життя Чернігова 30-х років. Треба було проконсультуватися, і я зателефонував Володимиру Івановичу. Ті кілька вечорів із ним лишилися у моїй пам'яті назавжди. Адже в той час він писав і друкував у «Молодому комунарі» вірші, знав він і Олексу Десняка, і Михайла Хазана, і Пилипа Рудя, і Петра Артеменка, і Олексу Ющенка, і, певна річ, багато чого про них розповідав...

Незважаючи на свою могутню статуру, Володимир Котов мав напрочуд добре й відкрите серце, вмів ділити навіть із незнайомими людьми їхні і радості, й болі. Мій товариш Валерій Інютін часто розповідав про нього таку історію. Якось пізно увечері повертався Володимир Іванович додому. Хоч мешкав у центрі міста, та все ж перестрів його грабіжник. Спершу Володимир Іванович нічого на втямив, що хоче від нього незнайомець, а коли у правиці зблиснув ніж, так ударив йому в обличчя важкою лісорубською рукою, що той, випустивши ніж, звалився додолу й порачкував у кущі. Володимир Іванович же поправив окуляри і спокійно рушив далі. Але потім цілісіньку ніч не міг заснути, мучився: чи не покалічив? А може, відправив на той світ? Уранці зателефонував начальнику міліції Чернігова: мовляв, скажіть кореспонденту «Радянської України», чи не було цієї ночі якихось убивств у місті? На що переляканий міліцейський високопосадовець відповів, що не було, а коли, на жаль, і будуть, то в першу чергу проінформуємо вас... Тільки після цього журналіст заспокоївся.

Готуючись до сторіччя Володимира Івановича, його донька Міла Котова, з якою ми, до речі, в один час навчалися у Ніжинському педінституті, видала книжку «Життя за покликанням», де спогадує про батька, його чудову родину, подає власні вірші. Зрештою, спогадами про відомого журналіста поділилися на вечорі у Мистецькій вітальні педагог Валентина Чернишова, журналістка Лідія Кузьменко, доктор економічних наук Анатолій Москаленко, поетеса Олена Мамчич, а бібліограф Петро Грищенко, зокрема, зазначив, що про читачів нашої бібліотеки писав молодий кореспондент «Молодого комунара» ще в 1936 році, а в середині 70-х саме завдяки Володимиру Котову обласна книгозбірня переселилася в одну з найкращих у Чернігові історичних споруд. За це бібліотека й досі в боргу перед ним...

Володимир САПОН

Відлуння

Літературні комунікації в Казахстані

У «Деснянській правді» від 20 жовтня цього року була надрукована стаття Сергія Дзюби «На святі в Алмати співали українську «Черемшину». А невдовзі з «Південної столиці» Казахстану надійшов відгук на публікацію.

На гостині в Казахському національному університеті імені аль-Фарабі побували відомий український журналіст, перекладач і поет, драматург, президент Міжнародної Академії літератури та мистецтва України Сергій Дзюба й письменниця, літературознавець, перекладач, журналіст, учений – доктор наук із соціальних комунікацій, професор Тетяна Дзюба. Республіка Казахстан готується відзначити 25-ту річницю здобуття незалежності. В історії України та Казахстану чимало спільного, що могли зауважити й наші гості-колеги. Попри недовгий час перебування вони встигли дуже багато: прочитати лекції та провести майстер-класи, взяти участь у міжнародній конференції, розповісти про Україну і свої творчі й наукові досягнення в інтерв'ю, подивитися мегаполіс та його околиці і навіть подолати гірську вершину.

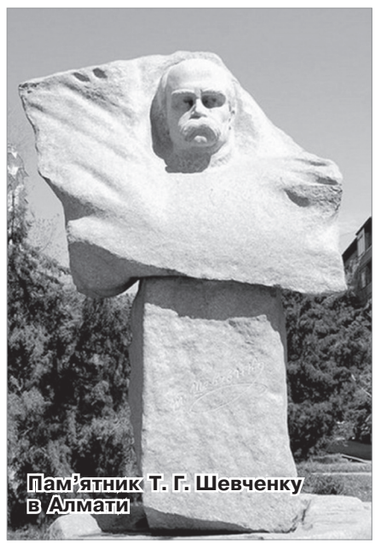

Пам'ятник Т. Г. Шевченку в Алмати

Ми сподіваємося, що масштаби та краса університетського кампусу, велич гір Алатау і, звісно, казахська східна гостинність запам'яталися нашим друзям, а відтак їм мріятиметься-прагнутиметься знову повернутися до Алмати, де є вулиця Тараса Шевченка, де знають українські пісні й сердечно співають їх, а чимало казахів із приємністю згадують роки навчання у вишах України.

Журналістська спільнота Алмати з цікавістю спостерігала за перебуванням українців на казахстанських теренах. Діловий візит Сергія і Тетяни Дзюб – чудових перекладачів-дослідників, письменників та організаторів літературного процесу в Україні і за її межами (Тетяна окрім того – ґрунтовний науковець) – залишив справді незабутнє враження. Вони – дивовижні працелюби, котрі своїм прикладом заперечують бездіяльність і лінощі як спосіб життя! Тонка іронія, всебічна ерудиція, патріотизм та енергійність – ці риси українських друзів є гарантією нашого майбутнього ефективного співробітництва. Студенти й викладачі університету з великим задоволенням пригадують спільно проведений час. Тож очікуємо, що кроскультурні комунікації розгортатимуться і невдовзі з'являться нові книги та цікаві проекти.

Гюльнар МУКАНОВА,
кандидат історичних наук,
доцент факультету журналістики
Казахського національного університету імені аль-Фарабі
м. Алмати, Казахстан

СПОРІДНЕНІСТЬ ТВОРЧИХ МУЗ

Ювілей

Понад Удаєм-рікою,
Мовлять трави з осокою.
А на березі, мов дівка,
У красі — село Рожнівка...

У цьому мальовничому селі 23 жовтня 1941 року в селянській сім'ї народився автор цих рядків Іван Буренко. Того пам'ятного року, 22 червня, фашистська Німеччина розпочала війну з колишньою нашою державою — Радянським Союзом. І батько новонародженого Степан Павлович пішов боронити рідну землю від гітлерівських загарбників. Можна тільки здогадуватися, як без чоловіка було тяжко Наталії Максимівні ростити й виховувати трьох малолітніх дітей: найстарша донька Ольга була з 1937 року, середульший, Олександр, — на рік молодший, а найменшого — Ванюшу — гляділи і доглядали всі гуртом. Мати працювала в колгоспній польовій бригаді, де вирощували тютюн, картоплю, буряк. Колгоспники знають, якою тяжкою була праця на землі, а платили тоді за неї копійки. Івану виповнилося чотири роки, коли батько після Перемоги повернувся додому.

У родині Буренків із покоління в покоління передавалася професія столяра. Степан Павлович працював столяром у колгоспній будівельній бригаді. Удома у нього були два верстати — столярний і токарний, успадкований від батька, обидва зроблені колись прадідом. Токарний верстат приводився в рух на зразок ножної швейної машини. На ньому виточували з дерева деталі для меблів та різні вироби і прикраси. У майстерні завжди приємно пахло сосновою живицею. Мабуть, тому з ранніх дитячих років Івана приємно хвилював запах хвойного лісу. Степан Павлович мав абсолютний музичний слух, він грав на всіх струнних музичних інструментах і свого часу керував сільським самодіяльним оркестром народних інструментів. Але найбільше полюбляв скрипку, яку ще у парубоцькі роки придбав у колишнього скрипаля домашнього оркестру поміщика Василя Тарновського з Качанівки.

З тією скрипкою парубок ходив на вечорниці, де розважав сільську молодь. Мабуть, скрипку виготовив не простий майстер. В умілих руках Степана інструмент випромінював такі щемкі мелодії, що у багатьох на очах з'являлася сльоза. Задушевною грою на скрипці хлопець причарував красуню Наталю Бондар, і незабаром молодята побралися. У родині Буренків шанобливо ставилися до праці. Батьки із самого малечку привчали дітей бути працелюбними. Найстарша донька Ольга не тільки вдома допомагала матері, але й ходила з нею до колгоспної ланки. Середній, Сашко, постійно в усьому допомагав батькові, а найменший, Іван, іще не ходив до школи, а вже пас гусей. Коли ж хлопець підріс, йому довірили пасти свою та сусідських корів. Разом із сестрою та братом ходив на косовицю, заготовляв на зиму дрова, а під час літніх канікул працював у колгоспі. Степан Павлович помітив, що у найменшого сина є талант до музики, й хотів навчати Івана гри на скрипці, але хлопцеві більше до вподоби була гармошка. Тоді батько придбав гармонію «Асторія» віденського строю. І сьогодні той легендарний інструмент Іван Степанович зберігає як сімейну реліквію. Хлопець успадкував від батька тонкий слух і ловив мелодії, як кажуть, на льоту. Через деякий час він настільки освоїв інструмент, що, незважаючи на шкільний вік, став першим гармоністом на селі.

Іван добре навчався у школі та мав виняткові здібності не тільки до музики, але й до точних наук. Міг залюбки розв'язати найскладнішу алгебраїчну задачу або довести геометричну теорему, гарно писав домашні твори з української та російської мов і навіть складав вірші.

Хлопець був скромним, але вельми товариським. І коли ще у молодших класах навчився грати на гармошці, до школи приходив із інструментом. На перервах Іван грав, а ми співали й танцювали. З роками хлопець так оволодів інструментом, що кожна музична мелодія викликала радісну усмішку та приємне задоволення не тільки у нас, школярів, а навіть у наших вчителів. Іван дібрав репертуар, до якого включив українські народні й тогочасні естрадні пісні. Гра однокласника вельми подобалася нам, мелодії гармошки несли енергетичний позитив, що викликав у нас радісний настрій.

Учителька-пенсіонерка Марія Степанівна Бульба, котра була класним керівником Івана Буренка, якось розповіла мені про те, як їхній учнівський хор зайняв призове місце на районній шкільній олімпіаді, і в тому була велика заслуга п'ятикласника Івана Буренка, адже він майстерно акомпанував на гармошці. А коли школярі поверталися в Рожнівку, окрилений успіхом, хлопець почав читати вголос свої вірші. Перші поезії припали до вподоби учням та вчительці. Але Марія Степанівна тактовно сказала: «Ваню, хоча я і викладаю у вас російську мову та літературу і мені вельми приємно, що ти цією мовою добре володієш, але раджу тобі надалі вірші писати нашою рідною мовою». І хлопець послухав учительку.

На початку оповіді згадувалося, що у Івана був старший брат Олександр, який закінчив курси механізаторів та працював у рідному селі трактористом. І оскільки одержував платню, то часто-густо давав меншому братові гроші на кіно. А якось, саме на день народження Івана, брат уранці розбудив його й показав подарунок. Хлопець іще не зовсім прокинувся, а спросоння навіть одразу не второпав, що Сашко вручив йому не простий подарунок — гармошку, яку тоді називали 25 на 25 (25 голосів і 25 басів) хроматичного строю. Від такого щедрого подарунка радощам не було меж. І коли Іван приніс до школи новенького інструмента — разом із іменинником раділи діти й учителі. Того пам'ятного дня хлопець із особливим натхненням і творчим піднесенням грав на гармошці.

Справжню гордість за свій талант Іван відчув, коли навчався у старших класах. І з якою щемкою радістю згадує осінь 1956 року. Тоді на сцені районного будинку культури школяр акомпанував на гармошці солістці Рожнівського сільського хору і знаній на Чернігівщині буряководу-депутату Верховної Ради УРСР Ользі Топчій. Вона настільки майстерно та зворушливо виконала молдавську народну пісню «Меріола», а хлопець так запально і задушевно грав, що зала вибухнула бурхливими оплесками. І артистам довелося аж тричі виконувати пісню.

Музика настільки заволоділа душею та серцем Івана, що після закінчення Рожнівської середньої школи він подав документи до Ніжинського технікуму підготовки культурно-освітніх працівників. І на вступних іспитах грав на гармошці, подарованій братом Олександром. А музична п'єса або попурі на теми українських народних пісень у задушевному виконанні на гармошці хлопця із села настільки зворушили членів прийомної комісії, що Івана одразу зарахували до технікуму.

Навчатися студентові було легко, він залюбки вдосконалював нотну грамоту і без труднощів освоїв гру на баяні. Після закінчення технікуму молодого спеціаліста направили на викладацьку роботу до Прилук, а потім призвали на військову службу. Українського хлопця направили служити до групи радянських військ, що дислокувалась у Німеччині. Оскільки новобранець мав музичну освіту, його зарахували до військового духового оркестру. Опісля служби, щоби здобути вищу музичну освіту, Іван Буренко вступив на заочне відділення музично-педагогічного факультету Ніжинського державного педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя. Слід згадати, що в роки заочного навчання у педінституті хорової і диригентської майстерності він навчався у викладачів, які згодом стали відомими митцями в Україні. Це маестро В. М. Іконник; народний артист України, керівник Національного фольклорного театру «Берегиня» М. О. Бурковський; проректор Київської Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського, доктор мистецтвознавства А. П. Лащенко; композитор, Шевченківський лауреат, професор О. В. Костін. Тоді ж Івана Буренка призначили директором Ніжинської дитячої музичної школи. У роки роботи у Прилуках та Ніжині Іван Степанович був одним із кращих диригентів-хормейстерів на Чернігівщині. У різні часи працював з народним хоровим колективом Прилуцької цигаркової фабрики, студентським хором педагогічного училища ім. І. Франка, хоровими колективами Прилуцької та Ніжинської дитячих музичних шкіл.

На викладацькій роботі Іван Степанович відчув, що відкрилися широкі обрії для творчості. І невипадково колективи художньої самодіяльності під його керівництвом займали призові місця на конкурсах та оглядах хорової музики різних рівнів. У 1982 році Івана Буренка призначили заступником, а згодом — першим заступником начальника управління культури Чернігівської обласної державної адміністрації. А в 1997-му за вагомий внесок у розвиток української культури Івана Степановича Буренка відзначили почесним званням «Заслужений працівник культури України». І прийняли до Національної музичної спілки України. Із 2002 року й донині він працює головою Чернігівської обласної ради профспілок працівників культури України.

Вище згадувалося, що в дитячі роки Іван Буренко писав вірші. Якось школяр набрався сміливості й надіслав свої твори до обласної газети «Деснянська правда». І був приємно здивований, коли одержав листа від відомого журналіста Андрія Фомічова. Він тактовно вказав початківцю на похибки в його творах і дав чимало методичних порад з практики написання поезій. У листі було багато корисно-навчального, і хлопець прислухався до критичних, але дружніх зауважень професіонала, а поради стали основним дороговказом у подальшій поетичній творчості Івана Буренка. Помітний вплив на розвиток та становлення ліричного слова земляка мав талановитий поет Іван Москаленко, який працював директором Рожнівської середньої школи. Відтак вірші Івана Буренка часто друкують у районних та обласних періодичних виданнях.

Не можу не згадати, що значимою подією у творчому житті Івана Буренка було знайомство з талановитим поетом і письменником, головою Чернігівської обласної організації Національної спілки письменників України Станіславом Реп'яхом. Метр допоміг підготувати до видання першу збірку поезій Івана Буренка «І вірю, і вірую», яка побачила світ у 1999 році. Першу поетичну ластівку автор присвятив своїм батькам, котрі дали йому життя, виростили й виховали у традиціях та дусі чесної і роботящої селянської сім'ї.

Згодом Іван Степанович оприлюднив іще 8 збірок поезій — «Любокрай» (2001), «У Рожнівці солов'ї співають» (2003), «З вершин літа» (2006), «Відгадай, запам'ятай» (2007), «Земля батьків» (2009), «Малюкам і малючкам» (2010), «Осінні небеса» (2011), «Мелодії душі» (2015). Щире ліричне слово поета бринить сердечною любов'ю до України, рідної Ічнянщини. Правдоподібні твори Івана Буренка викликають симпатію у читача.

Чимало віршів такої тематики пломеніють на сторінках книжок Івана Буренка. Фабула його творчості строката і різноманітна. Поет народився в селянській родині, і йому не байдужа доля українського села. Логіка події, відтворена у вірші «Село», глибоко хвилює жорстокою правдою. Певно, багато читачів також підтримають автора цих рядків.

Цвітуть сади, біліють хати,
Але засмучене село.
Пустих дворів і хат багато,
З селом щось, мабуть, відбулось?

Чимало поезій позначені філософськими роздумами та протиріччями сьогодення. У своїх поезіях автор дбає про повне розкриття фарби вірша і правдиво розповідає про конкретні життєві явища. Авторові притаманне почуття переживання за долю Вітчизни, адже тривають бої на Сході України, в яких гинуть не тільки захисники рідної землі, але й мирне населення.

Неспокій крадеться у душу,
Коли країна у вогні.
Сльоза удавом горло душить
За всіх убитих на війні.

Цікаво, що в написаних набагато раніше поезіях настільки глибоко відчувається пульсація реального життя, що вони не втратили своєї актуальності і сьогодні. На творчих звітах майстрів мистецтв та художніх колективів Чернігівщини вірші Івана Буренка неодноразово звучали зі сцени Національного палацу культури «Україна» у Києві. Кілька творів Іван Степанович поклав на музику і створив пісні «Мамина ружа», «Козак і пісня», «Батьки, батьки», «Пісня Чернігівського земляцтва», «Летять, курличуть журавлі». А до вірша «Мамо моя» музику написав священик отець Георгій. Продуктивно склалася творча співпраця з відомим композитором, заслуженим діячем мистецтв України Анатолієм Ткачуком, автором музики до низки пісень на вірші І. Буренка. В їх числі й «Гімн громади Чернігова», котрий виконується як на сесіях міськради, так і в концертних програмах.

Заслужений працівник культури України, композитор Микола Борщ поклав на музику вірш «Молитва за Україну», а чудову пісню на слова «Ідуза чарованим містом» написав Василь Нестеренко.

У 2009 році за збірки поезій «І вірю, і вірую» та «Любокрай» Іван Буренко удостоєний звання лауреата літературно-мистецької премії ім. Василя Чумака. У вірші «Сенс» є такі рядки: «щоб підсобити ріднокраю... Я в світі жив — не існував». Ці слова предметно атестують Івана Буренка як на викладацькій роботі, так і на посаді першого заступника начальника управління культури облвиконкому та облдержадміністрації. Іван Буренко пишається, що його вихованцями були заслужений працівник культури України, керівник хору Гнідинцівського газопереробного заводу Микола Дурас; директор Ніжинського драматичного театру ім. М. Коцюбинського Юрій Мукевич; керівник Прилуцької зразкової дитячої студії «Натхнення» Надія Ратинська; знаний український письменник, лауреат літературно-мистецької премії імені Михайла Коцюбинського Володимир Кашка; відомий український журналіст, член Національної спілки журналістів України Валерій Баран...

58 років минуло відтоді, коли Іван Буренко підлітком вилетів із рідного гнізда, але ніколи він не поривав зв'язків із рідним селом. І коли померли батьки, з Києва приїхали покупці, щоби придбати садибу під дачу. Але Іван Степанович не повівся на гарні гроші. Часто приїздить у село, обробляє невелику ділянку землі, садок і старанно доглядає батьківську хату, а на цвинтарі — могили батьків, дідів та пращурів. У жовтневі дні Іван Степанович Буренко 75-й раз відзначив свій день народження, майже 60 років трудової і творчої діяльності він віддав теренам культури та мистецтва і настільки природно зрісся з галуззю творчих муз, що працює й сьогодні. Поетичне життя продовжується, Іван Степанович підготував до друку чергову книжку поезій і оповідань. Планує видати пісенник на свої вірші та збірку поезій «Чернігівщина у віршах». У нього чудова сім я, дружина Лариса Іванівна — лікар-терапевт, сини Іван та Петро — військовослужбовці, вже діждався онуків. Іван Степанович говорить: «Хороша сім'я, улюблена професія і творча праця роблять людину щасливою».

Станіслав МАРИНЧИК
м. Ічня